

Zaniedbalem przez dluzszy czas pisanie pamietnika, saba i sabta rozpiescili mi, kiedy wracili do Izraela, mama pisze do nich listy o mnie, wiec niema potrzeby o czasu, abym ja pisal. Zdaje sie na mame i do widzenia!

8 november 1981.

Ciche wszedzie, gluche wszedzie - to bedzie, co to bedzie.
Elan juz wie, ze saba i sabta niewyjechali do Ottawy, ale do Izraela. Gdy czytam mu bucky to zawsze mówi, ze sabta mówila, ze tam sa squares and not beavers. Dzis na playground nagle wypaplal: "doctors sometimes jump with umbrellas" - dopiero po wyjaśnieniu Ariela zrozumialam, co chodzi - to doctor snuggles z programu I.V.

Maly byl przeziebiony i stracil dwa dni sadka. Maledy to niechetnie graczej chodzi do nursery - 5 dni to za duzo dla niego. Od 15 listopada znow bedzie gospodarka chodzi do nursery - 5 dni to za duzo dla niego. Od 15 listopada znow bedzie gospodarka. Elan smieszny: dziewczynki 13-letniej, ktoraja jest babysitter i bawi sie z dwogiem dzieci w piasku: doctors sometimes jump with umbrellas - to sie odnosil do dr. smuggles, który skacze z parasolką w programie I.V.

Elan powazny: w sklepie z zabawkami oglada zabawki i ciagle do siebie glosnie gada. Ja juz nie zwracam uwagi, ale sprzedawczyni wylania sie i mówi, ze musi zobaczymy co to za wielki czlowiek mówi ciagle "holy smokes!"

Elan piekarz: wychowawczyni w nursery opowiada, ze kiedy robili pancakes to Elan byl jednym, co znal wszystkie składniki: put flour, sugar, eggs, milk, cinnamon.... zostal z uniwersytetu babci.

Elan dokladny: perfekcionista: na rysunku Elana nauczycielka napisala Elan-jeg. komentarz: "E" is broken, bo linja gorna nie byla do konca.

Enverzacia Tuli-Elan: Tuli wchodzi rano do naszego pokoju. Elan: "what can I do for you?", gdy Tuli miauczy Elan daje diaignoze: Tuli wants to eat or Tuli wants to go out. Ariela: don't push me. I can break my leg and then I must go to the dentist.

Siedaczek slyszy za czesto: when you'll big, you can go... go etc. statnio, kiedy dzieci poszly do sciece centre, nie mogli sie pogodzic, ze znikneli i ze tak powoli rosnie, wiec znalazli własne rozwiazanie: when Ricky and Ariela grow smaller, they wouldn't go to the science centre.

Elan wie, ze lekarz bada temperature. Zis ja bylam pacjentem, a on lekarzem zajrzal mi do ucha i powiedzial: 40 degrees!.

- - - - 40 - - - 15 Nov. 1981

Dzis lan idzie do szkoly, wiec ran~~e~~ bede mogla popracowac i moze zakoncze nauczanie
drzwi i okien. Chodzi do sadka ale zez entuzjazmu. Lubi weekendy zwiazcza jak gdzies wy-
chodzi i albo nawet krecic sie przy mnie albo illy w grodzie tez mu smakuje. Ostatni
tydzien ani razu nie spał w azien i za to idzie spać o wieczorem - drzemka po popoludniu
wcale mu nie brakuje - nierzaz orzuje mnie. Nocy spi trochę w kratce. Placze przez sen
zdaje sie, ze z powodu zadowalającej slinak mu cieknie i kaszle tez w nocy. Dzien jest prze-
waznie pogodny i fajny. Teraz siedzi przy mnie i brzeczy mi nad uchem, wiec musialem mu-
sialem mu odrysowac raczke dla was.

Na teraz nowy barbarzynski zwyczaj: pluje i roznazuje sline po stole, po papierze,
po ksiazkach itd. Remembrance day byl u nas barberday - obcialem całą rodzinę. Illy zachow-
ala sie najlepiej. lan tez ładnie wysiedzial - oczywiście z dawalem go zamiatajac mu szyje
szczoteczka i talkiem. Najgorszy byl riel - krecil sie, wiec illy narzekal i w rezultacie
byl najgorzej pouksany i zo tego misl nazajutrz fotoday w szkole.

Po popoludniu pojechalismy wszyscy razem biking, lan siedzial z willy z tylu... niedzie-
le pojechalismy do zoo na 2-3 godziny. ram z lanem w mix-mat. zis spal popoludniu, wiec bed-
zie sie krecic do 10 wieczor.

lan kocha sie teraz w wyrazie: You are not supposed! i ote dwa
smieszne epizody w związku z tym: dziewczynka nosila skates na nogach nie na lódzie a
wiec nasz madrala jej powiedzial: You are not supposed to have skates outside.

" aptece zobaczył, ze kobieta bierze szczoteczki do zębów do reki a ja przedtem zabroni-
lam mu to robic, a wiec odeszwal sie głosno: You are not supposed to take tooth brushes-
moralista"

Trudna mi sie skoncentrowac, bo muzuka gra-record dla lana i pomagam mu
rownoczesnie rozwiązacz puzzle... tym tygodniu lan poraz pierwszy potrzebowal sabtu.
Wiedzialem mu: I must fix your pyjamas - na to on: No, sabtu will do it. but sabtu is not
here. On: She will come here. Zapytalam go, czy wiec nie bedzie obywac was - obiecal selen-
nie - obiecanki cacanki. Chodzi do sadka 3 razy w tygodniu dość chetnie a reszte dnia spe-
dza ze mną. Chodzimy razem na spacer, na shopping a po 4.30 to juz dzieci sa w domu, patrzy

na sezam street. Nocy sie często budzi - nightmares, mówi, ze robbers and monsters are in my
room i ja ciągle udaje, ze ich wyganiam... Siazki go fascynuja i robi nieraz bardzo logicz-
ne, ciekawe i smieszne uwagi. Naprawde myslacy czlowieczek. Nieraz zawstydzia ilustratorow
ksiazek, bo pyta często co to jest a co to a oni nie zwracaja uwagi na detale - klaksa tu
klaksa tam... na duzo piosenek z płyt dziecięcych. Jest tez dowcipny - nierzaz zmienia spec-
jalnie słowa i smieje sie z nonsensu. Zoo np przykład byla ryba co sie nazywa aba-aba-
jego komentarz: this is ima-ima.

7 December 1981.

Pisze na siedzacy w lozku-nudzi mnie i latam-to widocznie jakis wirus. Przedwczoraj
 Elan strasznie rzygal i mial g•raczke-dzis juz ok.-taka grypa zoladkowa jednodniowa.

Elan patrzy na IV, nie wiem nawet na co.
 Znow bylismy w zoo, dzieci bardzo to lubia, to jednak lepsze niz

playground i ciekawsze. Elan lubi troche poszczypac trawke i karmic zwierzeta. illy przy-
 gestowal bindings dla ski elana, wygladaja bardzo komicznie. Od razu chcial pojsc skiing.

Dzis rano Elan wlazl do nas do lozka o 7.40-takiego poznego rekordu juz dawno.

nie bylo. Przewaznie przychodzi o 6.30 a nieraz i w nocy sie zjawia. Zeby mu dokuczaja,

wiem napewno, bo widac bialutka czesc molar a druga rozowa-rozowa pokryta cieniutka
 warstwa dziasla. marca chyba zakonczy wszystkie baby teeth i bedziemy swiecic podwojne

swietlurodziny i pozbycie sie problemu zebowego. Dzis gdy wlazl do lozka do nas lezal

cicho az tu nagle: "eat or it or wear it"-chociaz bylan zaspana musialam sie usmialac, bo to

on wzial od arielcia. ariel czytal o trzyletnim chlopce lobuzie, ze w restauracji grymasil
 i nie chcial jesc zupy. dzice mu zagrozili: eat it or wear it, a poniewaz nie chcial dalej

jesc, zupa wyladowala na glowie/wariant wear it.

Wczoraj chcialam z Elanem zrobic nowego snowman, bo stary sie zlamal,

elan sie zapytal: "why did the snowman die?" Sniegu mamy duzo, wiec poszlismy cala rodzina

do Layview valley i bylo naprawde fajnie. Pierzem tobgans, plytka okragla saucer i magic

carpet i na kazdej takiej rzeczy inaczej sie zjezdza i to w wielu wariacjach. Ja z Elanem,

Licky z Elanem, Elan sam-doskonale sie trzyma i zjezdza, ani razu nie przewrocil sie i jest

szczesliwy. Potem bierzem najwiekszy tobogan i robimy sendwiche: illy na lezaco, ja nim

i Nicky na mnie. Ja i inne wariacje: Willy ariel-Licky itd. Jak jest na drodze bump to sanie

podeskakuja w powietrzu i wtedy smiechu i szczescia niema granic. W tym roku jest znacznie

latwiej z Elanem, bo chetnie wlazi sam na g•orko wprawdzie powoli, ale nie trzeba go wozic.

Wczoraj zrobilismy pierwszy skiing wypad cala rodzina wyprobowac narty, poszlismy do

wniosku, ze Elana niema jeszcze sensu brac na skiing i trzeba bedzie cos wymyslec: albo

illy z Nicky i arielem a ja zostane w domu z Elanem, albo ja z illy i dzieci zostana

w domu z babysitter.

Elan dostal na Christmas dwie zabawki: zyrafe, k•ora sama chodzi jak

ja nakrecic i camere-mozna naciskac guziki i sa dwa okienka-przez jedne widzisz obiekty

fotografji a przez drugie okienko widac slides z zoo. wiec mowisz do goscia: smile i na-

ciskasz guzik i mowisz gotowe-gosc zaglada do okienka i zamiast siebie widzi slonia lub

hipopotama... Procz tego dostal 4 komiczne ksiazki, ktore zna juz prawie napamiec.

6 January 1982

poszlismy na film Disneya "the lady and the tramp" Elan wysiedzial przy pomocy

ciastek, jablek i lolipops. Ostatnio wogole jest głodny. Elan przychodzi do łazienka miedzy o-
'Ima I am hungry, are you hungry too?' W weekend trudno znalesc volutera, aby mu dal miske
cereal, nikt nie chce tak wczesnie wstawac. W zwykly dzien milly lub nicky wstaja wczesniej
a wiec jest latwiej. ciagu dnia tez wcina. W weekend wstaje wkracam mu do miseczki chleba,
sera i jablek plus apple juice i przynosze mu do pokoju. Laczam mu swiatlo, wiec maly podjad
sobie i bawi sie a ja zyskuje jeszcze $\frac{1}{2}$ godzine czasu na drzemke.

Roszlimy jeszcze kilka razy na toboganing do Layview valley i doskonale bawilismy
sie. Ostatnim razem bylo deszcz slizko i lodowato i swietnie sie zjezdza. Elan najlepiej
zjezdza na flying saucer. Na nowy rok wzielam Elana na puppet show do biblioteki - ri el i
urt nie chcieli poszcz-woleli handlowac znaczkami, wariowac i bawic sie w electronic detecti-
ve.

Skonczyły sie wakacje zimowe i tez Elan wrócił do gangu bez specjalnych wzruszen.
prawdzie wycalował mnie 3 razy wiecej niz normalnie przed odejsciem, gdy go odebralam byl
raczej podmieniony, ale juz sie znowu przyzwyczail.

Jak spedzilam dzisiejszy dzien urodzin tat? Odwiedzlam malego do sadka, szybko
posprzatalam w domu i zaczalam pracowac nad opowiadaniem, bo w czasie wakacyj nie bylo czasu
odebralam Elanka, troche pobawilismy sie na ippleton playground-lunch. Czytalam Elanowi ksiazeczke: "why do moon and sun live in the sky?" Elan postraktowal to jako personal question i
odpowiedzial: "because they shine in my eyes."

W weekend illy nastawil muzyko-klasyczna gitare gdy czytalam Elanowi ksiazek. rzeba wam bylo slyszec jego protesty. It's too loud, it hurts my ears, I don't like it!
Zadalam mu zadanie retoryczne: Why do I love You. On sie na to grotowa odpowie z: because
you are good. Skonczylymy z butelka nocna bez violence. Elan juz nie wspomina nawet, gdy go
klade, czytam mu ksiazeczke albo opowiadam cos i n ty koniec.

Musicie sie tym razem zadowolic krotkim listem, bo Elan strasznie balagani, zaczyna rzucac kredki na podloge. Z kapiela jest teraz latwiej, juz nie placze i nie protestuje, gdy mu myje glowe, poprostu gdy splukuje mu glowe kaze mu patrzec na sufit, where are the birdies flying i wtedy całe mydlo spływa na plecy. Jego kooperacja jest na 100%. Po splukaniu zamykam szczelnie firanke plastikowa i daja mu sie bawic prysznicem, bardzo to lubi, szprycuje albo siebie albo sciany i twierdzi ze polewa kwiatki. Zeby wyciagnac go bez protestu z wannu/ba prysznic to nielada zabawka, mowie mu, ze czas na pisanie na lustrze, które jest para poaryte. Potem susze mu wlosy i reszta idzie szybko. Na noc wkladam mu gufija, na to cienka pizame i na to wszystko blanket sleeper, coscie mu kupili na urodziny w zeszlym roku. On w nocy częste sie rozkrywa, wiec potrzebuje dwie warstwy.

Ilank zaczyna sie przyzwyczjac, ze mama niezawsze musi byc przy nim. Ilanek i Ariela te moze z nami zrezygnowac. On tez lubi zabawy i hulanki, towarzystwo i przygody.. Ostatnio jest bardzo niespokojny w nocy-widocznie zakuje nadal i nawet obsikal sie przedwczoraj w nocy. Byl tak zawstydzony, ze plakal i mowil: "spilled water".

W srode Elan mial christmas party w ganie i przyniosl pelno ciastek i cukierkow, podzielil sie nawet z Arielem. Mielismy appointment u dentysty-Nicky, Ariel i Elan. Nawet zajrzal do ust Ilanka, on chetnie otworzył usteczka, ale kiedy ja siedzialam na fotelu i dentysta wiercili mi w zebie, Ilanek sie rozplakal i przez chwile przemknelsi przez glowe: One is drilling in my tooth, another in my head". Ale Elan sie szybko uspokoił.

Wprawdzie to mu wzielo 3 miesiace, ale teraz pacan zaczyna uswiadamiac sobie, ze mu brakujecie, bo dzis juz poraz trzeci zapytal: "Where is saoa and sabta, why they aren't here". - z pewnym niegodowaniem w glosie. Dzis byl ladny dzien. Ostapni i sloneczko, wiec wzielam go do Edwards Garden. Bylo tam pieknie, wszystko pokryte sniegiem, ale on tego piekna wcale nie widzial i nie podziwial. Byl rozczarowany, ze nie bylo ani kaczek ani chipmints, wiec zjadl sam chleb, przeznaczony dla kaczek, mama byla konikiem i ciagnela go, a on tylko marudzil: I am cold, I'm tired-taka to kakiernia.

Elan jest chory juz drugi tydzien, ma goraczke i leje mu sie z nosa, wiec dalej jestem uwieziona w domu. Kaszle ale z aspiryna ma dobre samopoczucie: "I am Your friend, You are my friend, I love You, You love me" - i tak kumamy sie i oswiadczamy sobie milosc nawzajem. Fakt, ze jest bardzo slodki i uprzejmy. "Ima, can You, please, read this book to me? It's shady in this room" - gdy tylko stolowa lampa sie palila w pokoju Illy. Jest juz a mensch wiecej niz 3 miesiace temu. Dzis rano wstal i siedzial u siebie w pokoju na podlodze "czytajac". Bawimy sie w sklep-ja prosze o mleko, cereal, owoce itd, a on mi wszystko daje i na swoim cash-register dzwoni i kaze mi placic za cala kupe towaru, 3 dolary. Potem bierzemy zakupy do domu i karmimy dzieci: Dolly, Bubi i snoopy a potem ida do szkoly. Ja jestem nauczycielka a Elan i lalki uczniami. Ernie sie zawsze wyglupia i daje nonsensowe odpowiedzi, Bubi jest "temabel" a Dolly i Elan sa wzorowymi uczniami. Wiec piszemy na tablicy krotkie slowa: fish, dish, poznajemy itd.

Nauczyliśmy go grac w domino, ale na wygraniu wcale mu nie zalezy. jak wrocicie bedziecie mieli wycwiczonego partnera do gry. Dzis rano nie mial juz goraczki wiec moze jutro pojedzie do szkoly. To jest ten plus" nursery-wszystkie swinstwa przechodzi z dziecka na drugie. Kiedy nie chodzil do sadka zeszlej zimy byl tylko raz chory, w tym roku juz 4-5 razy. Od kiedy wyjechaliscie wyszlam tylko raz z Illy wieczorem.

March 1982.

Ely stan zobaczył przy rozpakowywaniu naszej paczki, że żargon jest zły i

życie will be angry to ołpowiecził I'll fix it.

W weekend zwiedziliśmy Zoo. Gorilla dał wspaniałe przedstawienie. Elyan był za chwycony, kiedy goryle się bily, jeden otwierał kran z woda i robił "packi macki z trawa tak jak ja z Ełanem robię nazywamy to mushy muddy soup. Poźniej inny goryla podbiegły do okna, gdzie Elyan stał i trzasnął dwa razy mocno w okno. Myslalam, że mały się przestraszy, ale on był zachwycony, śmiały się i był szczęśliwy. Jak jest ładniejszy dzień, to udaje mi się wykroić spacerek na godzinę i to urozmaica dzień, inaczej ciągnie się długą godzinę.

Ostatnio robi Elyanowi i Arielowi razem bubble bath i to im się bardzo podoba.

Na początku Elyan się trochę bał siedząc do głębokiej wody, ale teraz się już z tym oswoił. Co raz częściej ma coś własnego do powiedzenia. Iczoraj przed spaniem chciałem mu przeczytać "Animals talk to You". Powiedział "No, it's not my favorite book. Ostatnio lubi używać zdrotu "not quite". Pytam "Did You finish eating?" "Not quite"

Wczoraj był ładniejszy dzień 4 stopnie więc poszliśmy do Edwards Garden lamać lod na strumykach. Zaopatrzyliśmy się w długie patyki no i w "bombe" kawałka pnia naprzywiazany do sznura, żeby można było walić z mostu, a potem wyciągać. Plan się udał, mieliśmy dużo publiki tak że można było datki zbierac. Zrobiliśmy dwa duże kandy za każdą razem, kiedy udało nam się przełamać większy kawałek lodu otrzymywaliśmy głośne hurra. Ja pilnowałam Elyana i od czasu do czasu rzucalam bombe i Ariel mi pomagał.

Karaluchy nareszcie poszły spać. Trudno Nicky i Arielcia zapędzić do łóżka chyba ze grozem deduction. Elyan też mówi, że nie chce spać, ale kiedy po 1½ godzinnym dniu klade go do łóżka i przeczytam mu małe opowiadanie momentalnie zasypia.. Ale spi... nocy, budzi się i mówi, że sniły mu się potwory i kanibale.

Uro dziny naszego pupilka.

Dzisiaj list z powinszeniami przyszedł dzień przed urodzinami, przeczytałem mu Wasza list z ilustracjami. Ciągle się pytał, czy ten słoń, car i frog are they real or pretend? Ze wszystkich prezentów najwiecej ciekawił Elyana tort urodzinowy. nursery zrobiłam mu też małe party przyniosłam lody i ciastka dla dzieci, śpiewaliśmy happy birthday i Elyan miał mi pomoc rozdawać. Who is the first? zapytałem. Nie! krzyknął Elyan. Kupiłem mu ładny kostium, piłkę, puzzle Mr. Potato i naczynia, bo lubi bawić się w domu.

Klasyfikuję książki small and nighttime czytamy przed spaniem, daytime opowiadanie może być dłuższe. Dzisiaj nowa miara this is a medium size book. Jak nie schodzimy popołudniu na spacer, to aby nie nudzić się i nie zasnąć nastawiam głośno płyty wyciągam materac i z cygarami biogac, skakac i koziolki wyrażać.